Załącznik
do Uchwały Nr 45/000/2020 Senatu AJP
z dnia 23 czerwca 2020 r.,

W Y T Y C Z N E

dotyczące wymagań w zakresie tworzenia i doskonalenia programów studiów w Akademii im. Jakuba z Paradyża

Rozdział I.
Postanowienia ogólne
§ 1.

W rozumieniu niniejszych Wytycznych poniższe określenia oznaczają:

1) Ustawa - ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 85, ze zm.);
1) AJP – Akademia im. Jakuba z Paradyża z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim;
2) wydział – jednostka organizacyjna Akademii im. Jakuba z Paradyża prowadząca studia na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia;
3) dziekan – kierownik jednostki organizacyjnej Akademii im. Jakuba z Paradyża prowadzącej studia na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia.

§ 2.

Wytyczne określają:

1) procedurę tworzenia kierunku studiów i szczegółowy opis sposobu opracowywania efektów uczenia się i oceny ich realizacji;
2) zasady opracowania programów studiów oraz wykaz dokumentów i informacji stanowiących dokumentację programu studiów;
3) zasady doskonalenia programu studiów.

Rozdział II.
Procedura tworzenia kierunku
§ 3.

1. Inicjatywę utworzenia kierunku studiów posiada dziekan.
2. W celu uzyskania pozwolenia na prowadzenie kierunku studiów dziekan występuje z wnioskiem do Rektora o utworzenie kierunku studiów, w którym:
   1) określa nazwę kierunku studiów adekwatną do zakładanych efektów uczenia się oraz poziom, profil i formę studiów;
   2) sporządza tabelę opisu efektów uczenia się dla kierunku studiów na określonym poziomie i profilu, której wzór stanowi załącznik nr 1, wraz z opisem procesu kształcenia prowadzącym do uzyskania tych efektów;
   3) przyporządkowuje kierunek studiów do co najmniej jednej dyscypliny naukowej lub artystycznej, do której odnoszą się efekty uczenia się dla danego kierunku, a w przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż jednej dyscypliny naukowej lub artystycznej, wskazuje dyscyplinę wiodącą, w ramach której uzyskiwana będzie ponad połowa efektów uczenia się;
   4) wskazuje związek kierunku studiów z misją AJP i strategią jej rozwoju;
   5) przedstawia analizę zgodności zakładanych efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy;

6) określa liczbę godzin zajęć dydaktycznych konieczną do realizacji efektów uczenia się na studiach stacjonarnych.

3. Tabela Opisu efektów uczenia się, o której mowa w ust. 2 pkt 2, sporządzana jest zgodnie z wytycznymi określonymi w § 4.
4. Po podpisaniu przez Rektora AJP zarządzenia o utworzeniu kierunku studiów i uchwaleniu przez Senat AJP programu studiów zawierającego efekty uczenia się, Dziekan przygotowuje wniosek do ministra właściwego ds. szkolnictwa wyższego o pozwolenie na utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu w AJP. Wykaz informacji i dokumentów dołączonych do wniosku, postać, tryb i format oraz sposób podpisania wniosku określone są w załączniku nr 2.
5. Program studiów opracowany zgodnie z wytycznymi określonymi w § 5 uchwala Senat AJP, po zasięgnięciu opinii właściwego organu Samorządu Studenckiego.
6. Uchwalone przez Senat programy studiów są udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej Akademii im. Jakuba z Paradyża, a karty przedmiotów na stronie internetowej danego wydziału prowadzącego kierunek studiów na określonym poziomie i profilu.

Rozdział III.
Wytyczne w zakresie opracowania programu studiów
§ 4.

1. Program studiów dla określonego kierunku i poziomu oraz dla określonego profilu lub profili obejmuje elementy, o których mowa w § 3-7 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2018 r. poz. 1861, ze zm.), w tym opis zakładanych efektów uczenia się oraz opis procesu kształcenia prowadzący do uzyskania tych efektów.
2. Zdefiniowane dla programu studiów efekty uczenia się, zwane dalej efektami kierunkowymi:
   1) są wyrażone w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych;
   2) uwzględniają uniwersalne charakterystyki pierwszego stopnia określone w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226);
   3) oraz charakterystyki drugiego stopnia określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2218), w tym wybrane efekty uczenia się właściwe dla dyscypliny albo dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których został przyporządkowany kierunek studiów:
      a) dla kwalifikacji na poziomie 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów pierwszego stopnia;
      b) dla kwalifikacji na poziomie 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów drugiego stopnia oraz jednolitych magisterskich;
      c) dla kwalifikacji na poziomie 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji – w przypadku studiów trzeciego stopnia.
3. Dla programu studiów prowadzącego do uzyskania tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera efekty kierunkowe muszą uwzględniać również pełny zakres efektów dla studiów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 wyżej cytowanej ustawy o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.
4. Dla studiów przygotowujących do wykonywania zawodu pielęgniarki, nauczyciela oraz innych zawodów wskazanych w art. 68 pkt 1 Ustawy efekty kierunkowe muszą spełniać warunki określone w odpowiednich standardach kształcenia, odpowiednie dla danego poziomu, profilu i formy studiów.

5. W przypadku planowania studiów na danym kierunku i poziomie na obu profilach *(ogólnoakademickim i praktycznym)* efekty kierunkowe definiuje się dla każdego profilu odrębnie.
6. Proces kształcenia na studiach prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej umożliwia uzyskanie takich samych efektów kierunkowych dla obu tych form studiów.
7. Efekty kierunkowe muszą być zdefiniowane w taki sposób, aby możliwe było stwierdzenie, czy zostały one osiągnięte przez studenta i absolwenta.
8. Wydział definiując efekty kierunkowe i opracowując program studiów, planuje:
    1) metody i formy kształcenia, które umożliwiają osiągnięcie przez studenta zakładanych efektów uczenia się;
    2) sposoby weryfikacji tych efektów stosując zasady dokumentowania osiągniętych efektów uczenia się określone w AJP odrębnymi przepisami.
9. Opracowując program studiów, należy uwzględnić, że warunkiem ukończenia studiów i uzyskania kwalifikacji potwierdzonych wydaniem dyplomu ukończenia studiów wyższych jest:
    1) uzyskanie wszystkich określonych w programie studiów efektów uczenia się;
    2) uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS, o której mowa w § 5 ust. 1 pkt 2;
    3) odbycie przewidzianych w programie praktyk;
    4) złożenie pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego.

§ 5.

1. Opracowując program studiów Wydział określa:
    1) formę studiów;
    2) liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów na danym poziomie studiów;
    3) moduły kształcenia *(przedmioty lub grupy przedmiotów)* wraz z przypisaniem do każdego modułu zakładanych efektów uczenia się oraz liczby punktów ECTS;
    4) sposoby weryfikacji i oceny osiągania przez studenta zakładanych efektów uczenia się;
    5) plan studiów;
    6) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów;
    7) liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych i nauk społecznych, nie mniejszą niż 5 punktów ECTS – w przypadku kierunków studiów przypisanych do dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne i nauki społeczne;
    8) wymiar, zasady i formę odbywania praktyk zawodowych dla kierunków o profilu praktycznym, a w przypadku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki, oraz liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach tych praktyk.
2. Jeden punkt ECTS odpowiada efektom uczenia się, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25 godzin pracy, przy czym nakład pracy studenta obejmuje zajęcia organizowane przez AJP, zgodnie z programem studiów, oraz jego indywidualną pracę.
3. Opracowując program studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia i jednolitych magisterskich należy uwzględnić, że liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać za napisanie pracy dyplomowej i zaliczenie egzaminu dyplomowego wynosi nie mniej niż 10 punktów ECTS. W programie przedmiotu seminarium dyplomowe należy uwzględnić zapis, że warunkiem jego zaliczenia jest złożenie pracy dyplomowej oraz jej pozytywna weryfikacja w systemie antyplagiatowym.
4. Program studiów pierwszego stopnia uwzględnia:
    1) zajęcia z bezpieczeństwa i higieny pracy w wymiarze 4 godzin;

2) zajęcia z języka obcego w wymiarze 90 godzin, po 30 godzin w semestrach pierwszym, drugim i trzecim kończące się egzaminem;
3) zajęcia z wychowania fizycznego wyłącznie na studiach stacjonarnych w wymiarze 60 godzin, po 30 godzin w semestrze pierwszym i drugim, przy czym zajęciom tym nie przypisuje się punktów ECTS.

5. Program jednolitych studiów magisterskich uwzględnia:
   1) zajęcia z bezpieczeństwa i higieny pracy w wymiarze 4 godzin;
   2) zajęcia z języka obcego w wymiarze 120 godzin, po 30 godzin w semestrach pierwszym, drugim, trzecim i czwartym kończące się egzaminem;
   3) zajęcia z wychowania fizycznego wyłącznie na studiach stacjonarnych w wymiarze 60 godzin, po 30 godzin w semestrze pierwszym i drugim, przy czym zajęciom tym nie przypisuje się punktów ECTS.
6. Program studiów drugiego stopnia uwzględnia:
   1) zajęcia z bezpieczeństwa i higieny pracy w wymiarze 4 godzin;
   2) zajęcia z języka obcego w wymiarze 30 godzin w semestrze pierwszym, kończące się zaliczeniem z oceną.
7. Liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych wynosi nie więcej niż 60 % godzin na studiach stacjonarnych.
8. Program studiów umożliwia studentowi wybór modułów kształcenia, do których przypisuje się punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, o której mowa w ust. 1 pkt 2.
9. Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednej dyscypliny naukowej lub artystycznej określa dla każdej z tych dyscyplin procentowy udział liczby punktów ECTS w łącznej liczbie punktów ECTS, o której mowa w ust. 1 pkt 2.
10. Program studiów dla kierunku o profilu praktycznym obejmuje moduły zajęć powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50 % liczby punktów ECTS, o której mowa w ust. 1 pkt 2, służące zdobyciu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych.
11. Program studiów dla kierunku o profilu praktycznym, z wyłączeniem studiów przygotowujących do wykonywania zawodu pielęgniarki, nauczyciela oraz innych zawodów wskazanych w art. 68 pkt 1 Ustawy, uwzględnia praktyki w wymiarze:
    1) 6 miesięcy na studiach pierwszego stopnia i jednolitych studiach magisterskich;
    2) 3 miesięcy na studiach drugiego stopnia.
12. Program studiów dla kierunku o profilu ogólnoakademickim obejmuje moduły zajęć powiązane z prowadzonymi badaniami naukowymi w dyscyplinie nauki lub sztuki związanej z tym kierunkiem studiów, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS, o której mowa w ust. 1 pkt 2, służące zdobyciu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych.
13. Moduły kształcenia, o których mowa w ust. 1 pkt 3, opracowane są:
    1) dla opisania jednego przedmiotu zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 3;
    2) dla opisania grupy przedmiotów zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 4.
14. Instrukcje opracowania modułu zawarte są w załączniku nr 5 i 6.
15. Wykaz dokumentów i informacji składających się na szczegółową dokumentację programu studiów określony jest w załączniku nr 7.
16. W celu sprawdzenia właściwego doboru modułów kształcenia do realizacji programu studiów i osiągnięcia efektów uczenia się stosuje się matrycę efektów uczenia się, której wzór określa załącznik nr 8.

Rozdział IV.
Wytyczne w zakresie doskonalenia programu studiów

§ 6.

1. Wydział prowadzący kierunek studiów w celu systematycznej oceny i doskonalenie programu studiów może dokonywać w nim zmian.
2. Wydział doskonaląc program studiów może, w ramach otrzymanego pozwolenia na utworzenie studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu, dokonywać zmian łącznie do 30% ogólnej liczby efektów uczenia się określonych w programie studiów na dzień wydania pozwolenia.
3. Zmiany programu studiów wymagają zatwierdzenia przez Senat AJP.
4. Wydział może dokonać w programie studiów zmian:
    1) w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć, uwzględniających najnowsze osiągnięcia naukowe, artystyczną lub związane z działalnością zawodową;
    2) koniecznych do:
        a) usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną,
        b) dostosowania programu studiów do zmian w obowiązujących przepisach.
5. Zmiany w programach studiów, o których mowa w ust. 1 i 2 mogą być wprowadzane z początkiem nowego cyklu kształcenia.
6. Zmiany w programach studiów, o których mowa w ust. 4 mogą być wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia i są ogłaszane co najmniej na miesiąc przed rozpoczęciem semestru, którego dotyczą.

§ 7.

1. Podejmując działania mające na celu doskonalenie programu studiów, Wydział uwzględnia:
    1) wnioski z oceny osiągniętych przez studentów efektów uczenia w trakcie całego cyklu kształcenia;
    2) wnioski z analizy zgodności efektów kierunkowych z potrzebami rynku pracy;
    3) wnioski z analizy wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów.
2. W ramach oceny realizacji efektów uczenia się, o której mowa w ust. 1 pkt 1, uwzględnia się:
    1) analizę realizacji celów programu studiów;
    2) analizę procesu odbywania praktyk;
    3) analizę procedur dyplomowania;
    4) analizę wyników nauczania *(statystyka ocen).*
3. Procedurę doskonalenia programu studiów, o której mowa w § 6 ust 2 oraz dokonywania zmian w programie studiów, o której mowa w § 6 ust. 4 ustala dziekan wydziału.

§ 8.

W procesie opracowania i doskonalenia programów studiów oraz oceny realizacji efektów uczenia się uczestniczą w zakresie swoich kompetencji:

1) Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia;
2) wydziałowe zespoły ds. jakości kształcenia;
3) wydziałowe zespoły ds. programów studiów;
4) Zespół ds. Monitorowania Kariery Zawodowej Absolwentów.